

Programma

6

Participatie

Het programma 'Participatie' omvat beleid en activiteiten die door de gemeente op dit terrein worden ontwikkeld c.q. ondernomen. De volgende taken maken deel uit van dit programma:

- Werk:
  - Voorkomen van instroom in en bevordering van uitstroom uit de uitkering (WWB, WIJ, IOAW, IOAZ, BBZ)
  - bevorderen van re-integratie van Niet-UitkeringsGerechtigden (NUGgers)
- Inkomen: inkomensvoorziening voor mensen in de WWB, WIJ, IOAW, IOAZ; uitvoering van bijzondere bijstand, minimabeleid en langdurigheidstoeslag
- Maatschappelijke zaken: stimuleren van maatschappelijke participatie en - door middel van schuldhulp – het (vroegtijdig) oplossen van (de oorzaken van) financiële problemen
- Sociale Werkvoorziening: uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

1. Trends en ontwikkelingen

1.1 Ontwikkeling in de economie en werkgelegenheid

Volgens het Centraal Economisch plan 2011 van het CPB groeit de economie, maar niet uitbundig. Met het bescheiden groeicijfer van 1½% voor 2012, wordt het tijdens de afgelopen recessie opgedane groeiverlies voorsnog niet ingehaald. De economische groei komt grotendeels voor rekening van de export.

De verwachting is dat in de arbeidsmarktregio Drenthe een bescheiden stijging is van de werkgelegenheid¹. Vacatures ontstaan niet alleen door uitbreidingsvraag, maar ook door

¹ Bron: UWV WERKbedrijf, Regionale arbeidsmarktschets Drenthe, juli 2011

Programma 6 Participatie

vervangingsvraag o.a. als gevolg van de toenemende vergrijzing. De toenemende vraag naar personeel zal in 2012 leiden tot een dalende werkloosheid.

De grootste stijging van de werkgelegenheid vindt plaats in de sector zorg/welzijn. Ook wordt een toename verwacht in de zakelijke dienstverlening. In de industrie, bouw, openbaar bestuur, toerisme en financiële diensten wordt een daling van de werkgelegenheid verwacht.

Iedereen werkt naar vermogen

De komende jaren zal een grote uittocht van werkenden op de arbeidsmarkt plaatsvinden ten gevolge van de vergrijzing. Het aantal jongeren dat toetreedt tot de arbeidsmarkt neemt af. Hierdoor zal de potentiële beroepsbevolking dalen. Er ontstaat (grote) vraag naar arbeidskrachten. Daarom is iedereen nodig om onze economie op peil te houden. Het gemeentelijk beleid dient zich aan deze veranderende omstandigheden aan te passen. Arbeidsparticipatie wordt gezien als de beste manier van deelname aan de maatschappij. Door middel van doelgroepenbeleid wordt scherper gekeken naar een effectieve inzet van het beschikbare re-integratie-instrumentarium. Voor diegenen waarvoor arbeidsparticipatie (nog) niet is weggelegd zullen we ons inspannen om deelname aan de maatschappij te stimuleren. De afstemming met onderdelen uit de programma's 4 Onderwijs en Jeugd en 10 Zorg en Welzijn zal intensiever worden.

1.2 Ontwikkelingen landelijk beleid voor kwetsbare groepen en jongeren op de arbeidsmarkt

Wet werken naar vermogen

Het kabinet vindt dat teveel mensen die wel kunnen werken, nu langs de kant staan. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen via werk in hun eigen onderhoud kunnen voorzien, voert het kabinet de Wet Werken naar vermogen (WWNV) per 1 januari 2013 in. Om hier als gemeente Emmen klaar voor te zijn, wordt het jaar 2012 gebruikt als voorbereidingsjaar. In deze nieuwe wet worden de Wajong, WSW en WWB/WIJ samengevoegd tot één regeling. Mensen die straks een beroep doen op de WWNV zullen in eerste instantie beoordeeld worden op hun mogelijkheden om (deels) te werken. Als iemand alleen in een beschutte omgeving kan werken, dan blijft instroom in de Wsw mogelijk. Voor jonggehandicapten die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn, blijft de Wet Wajong bestaan.

Het uitgangspunt binnen de WWNV is dat iedereen werkt naar zijn eigen mogelijkheden, bij voorkeur bij een reguliere werkgever. De gemeente kan voor wie (nog) niet in staat is om volledig zelfstandig het wettelijk minimumloon te verdienen, het instrument loondispensatie inzetten. Voor de mensen in de WWNV blijven de rechten en plichten gelden van de WWB.

Wetswijziging WWB / afschaffen WIJ

Vooruitlopend op de nieuwe wet Werken naar Vermogen is het kabinet voornemens om de WWB aan te passen en de WIJ af te schaffen. Het kabinet scherpert hierbij de verplichtingen aan voor uitkeringsgerechtigden om op zoek te gaan naar een baan. Ook worden maatregelen genomen om te voorkomen dat de bijstand hoger wordt dan het minimumloon. De invoeringsdatum is 1 januari 2012. De wijzigingen zijn ondergebracht in één wetsvoorstel en omvat de volgende maatregelen:

- De bijstand voor inwonenden wordt afgeschaft;
- De toets op het partnerinkomen wordt een toets op het huishoudinkomen, waarbij het totale inkomen en vermogen van alle (volwassen) gezinsleden in aanmerking wordt genomen;
- In de bijstand komt een wettelijke plicht tot tegenprestatie naar vermogen;
- De WIJ wordt afgeschaft, met daaraan gekoppeld een aanscherping van de toegangseisen voor de gehele WWB.

1.3 Kansen voor bevordering uitstroom uit de WWB

De veranderingen in de sociale zekerheid zorgen ervoor dat het accent op het bevorderen van uitstroom uit de WWB nog veel groter wordt dan nu al het geval is. De verbinding tussen vraag en aanbod en het realiseren van de juiste match wordt één van de belangrijkste uitdagingen. Belangrijk is het zien en benutten van kansen die een bijdrage kunnen leveren

Programma 6 Participatie

aan vervulling van de huidige vacatures en toekomstige vacatures bij een aantrekkende markt. Hierbij zijn de volgende aspecten van belang:

- Investeren in de vervangingsvraag die in 2012 in onze regio manifest wordt: waar is welke vraag en hoe organiseren we een branchegerichte- c.q. sectorale aanpak?
- Verhogen scholingsniveau uitkeringsgerechtigden: welke vraag hebben de branches en wie zijn schoolbaar voor welke functies?
- Aanbieden van werkervaring als voorinvestering voor de aantrekkende markt;
- Inzetten van een vraaggerichte werkgeversbenadering: het actief werken aan het opbouwen van langdurige relaties met werkgevers in de regio, met het doel deze werkgevers te verleiden om een uitkeringsgerechtigde in dienst te nemen, c.q. werkervaring te bieden.

1.4 Ontwikkelingen samenwerking in de regio Zuidoost-Drenthe

Samenwerking Sociale Zaken

Vanaf 2010 wordt uitvoering gegeven aan de gezamenlijke dienstverlening sociale zaken tussen de gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen. De uitvoering op het gebied van werk en inkomen vindt plaats vanuit het Werkplein Zuidoost-Drenthe. Met de gemeente Coevorden wordt alleen op het gebied van inkomen samengewerkt.

Samenwerking gemeente en UWV WERKbedrijf

Het UWV-werkbedrijf bezuinigt in zeer sterke mate op de kosten van re-integratie en bemiddeling. De betreffende budgetten worden de komende jaren met vele miljoenen gekort. Het UWV-werkbedrijf heeft het eigen dienstverleningsconcept ingrijpend gewijzigd en zal steeds minder instrumenten aanbieden. De gemeente zal haar regierol op het gebied van het arbeidsmarktbeleid en de werkgeversbenadering meer zelf vorm moeten geven. De samenwerking met het UWV wordt aangepast aan de nieuwe situatie.

Samenwerking gemeente, onderwijs en werkgevers

Continue werken aan een soepel functionerende arbeidsmarkt. Dat is het speerpunt bij het uitvoeren van gerichte acties om tot betere resultaten te komen bij de match van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Wij nemen hierin de regie en hebben een faciliterende- en initiërende rol waar het gaat om het tot stand brengen van samenwerking tussen onderwijs en werkgevers. Voor de jaren 2011 tot en met 2014 wordt een nieuw beleidskader ontwikkeld (meerjarig beleidskader Arbeidsmarkt- en Participatiebeleid 2011-2014) waarin deze aspecten prominent naar voren komen. Dit meerjarig beleidskader wordt in december 2011 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

1.5 Ontwikkelingen over te voeren re-integratiebeleid in de gemeente Emmen

Re-integratiebeleid

We maken een visie op het re-integratiebeleid en verwerken dit in het nieuwe meerjarenbeleidskader arbeidsmarkt- en participatiebeleid. Hierbij is aandacht voor de effectiviteit van het tot op heden gevoerde re-integratiebeleid. Op basis hiervan wordt het huidige beleid heroverwogen.

Bij de vormgeving van het nieuwe beleid wordt rekening gehouden met de landelijke bezuinigingen op het participatiebudget. Het kabinet heeft aangekondigd honderden miljoenen te bezuinigen. Deze bezuinigingen worden in 2012 al merkbaar, dan wordt het landelijk participatiebudget met meer dan 40% verlaagd. Samen met de in de Collegebrief 2010-2014 opgenomen uitstroombestelling ("in 2014 is het aantal klanten in de uitkering met 1000 verminderd; referentie: het verwachte aantal uitkeringen ultimo 2010 van 3060 personen") is dit een forse opgave, waarbij veel gevraagd wordt van alle betrokken partijen. Hoe kunnen we met minder re-integratie-instrumenten en een fors lager budget de beoogde daling van het aantal uitkeringen realiseren? Dit vraagt om creatieve oplossingen, waarbij een geheel andere aanpak met betrekking tot het uit te voeren re-integratiebeleid noodzakelijk is. Mensen zullen veel meer worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid. Voor het recht op een uitkering wordt een tegenprestatie gevraagd en staat de plicht er zelf alles aan te doen om zo snel mogelijk uitkeringsonafhankelijk te

Programma 6 Participatie

worden. Dit vraagt niet alleen een omslag in denken bij de cliënt zelf, maar ook om een mentaliteitsverandering binnen de eigen gemeentelijke organisatie. Daarnaast zal ook de werkgever veel meer verleid en aangesproken moeten worden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen.

Inburgering

Het kabinet heeft in de afgelopen twee jaren extra in inburgering geïnvesteerd, waardoor meer mensen aan een inburgeringscursus zijn begonnen. Het eind raakt in zicht van het aantal mensen dat een inburgeringscursus moet doorlopen. Daarom vindt het kabinet het een natuurlijk moment om de budgetten voor de inburgering de komende drie jaren af te bouwen, zodat er vanaf 2014 geen specifieke middelen voor re-integratie aan het participatiefonds meer worden toegevoegd. De middelen die tot en met 2013 nog beschikbaar zijn, worden afgebouwd en nog slechts aangewend voor lopende inburgeringstrajecten.

Jongeren

De succesvolle aanpak van het actieplan jeugdwerkloosheid wordt in 2012 doorgezet. Het 'school-first' principe is hierbij leidend. Het behalen van een startkwalificatie door werkloze jongeren die deze kwalificatie nog niet bezitten blijft het doel (een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2). Een vmbo-diploma geeft toegang tot het mbo, maar is geen startkwalificatie). Daarnaast worden ook voorschakeltrajecten in de vorm van een brede opleiding aangeboden voor jongeren die niet in staat zijn een startkwalificatie te halen. De eigen verantwoordelijkheid van deze jongeren wordt benadrukt door hen eerst zelf in de eerste vier weken actief op zoek te laten gaan naar werk of naar mogelijkheden voor het volgen van regulier onderwijs, alvorens aanspraak te kunnen maken op bijstand.

Minimabeleid

Bij de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting wordt de bevordering van arbeidsparticipatie voorop gesteld. Deze keuze, maar ook nieuwe financiële kaders en negatieve effecten als bijvoorbeeld de armoedeval, maken een herijking van het minimabeleid op dit punt noodzakelijk. Waar voorheen de financiële positie van de klant als uitgangspunt werd genomen wordt nu uitgegaan van de eigen kracht van de burger en de lokale samenleving. Kinderen krijgen daarbij speciale aandacht.

Handhaving

Aan het ontvangen van een bijstandsuitkering zijn rechten, maar ook plichten verbonden. Bij aanvang van de uitkering worden er verplichtingen opgelegd. Als deze verplichtingen niet worden nagekomen, kan een maatregel worden opgelegd. De hoogte van de maatregel is afhankelijk van de ernst van de verwijtbare gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde. In november 2010 heeft de gemeenteraad besloten dat een overtreding van de regels vaker en harder bestraft moet worden. De maatregelenverordening zal op basis van dit besluit worden aangepast. De verordening staat in december 2011 op de raadsagenda ter vaststelling.

Gelet op het raadsbesluit moeten de inkomsten uit de maatregelen met 20% opgehoogd worden. De besluitvorming kan niet worden toegepast op de 100% maatregel omdat dit de maximale hoogte voor een maatregel is. Dit betekent dat diegene die een sanctie krijgt opgelegd, over de betreffende maand geen uitkering uitbetaald krijgt.

Kinderopvang

Het kabinet heeft maatregelen aangekondigd om de verdeling van de kosten van de kinderopvang voor ouders, werkgevers en de overheid meer in evenwicht te brengen. Het gaat hierbij onder meer om de volgende maatregelen:

- De ouderbijdrage wordt voor alle kinderen verhoogd met 16,25%;
- Er komt een vaste bijdrage voor iedereen, ongeacht het inkomen, van ongeveer 15 euro per maand;
- De kinderopvangtoeslag wordt gekoppeld aan het aantal gewerkte uren.

In de afgelopen jaren is een oplopend beroep op de tegemoetkoming kosten kinderopvang geconstateerd. Met de aangekondigde kabinetsmaatregelen wordt verwacht dat het beroep op het gemeentelijk budget met betrekking tot de tegemoetkoming nog verder zal stijgen.

1.6 Ontwikkelingen schuldhulp

Met het Meerjarenbeleidskader Arbeidsmarkt- en Participatiebeleid 2011-2014 en de Meerjarenbeleidsnota Schuldhulp 2009-2013 wordt een begin gemaakt met een brede dienstverlening richting de doelgroepcliënten. Onze dienstverlening richt zich voornamelijk op preventie en wachtlijstbeperking en heeft al het nodige effect gesorteerd. In oktober 2010 is een Quick-scan uitgevoerd naar de effecten van het schuldhulpbeleid. Daaruit is een verdere aanscherping voortgekomen.

In april 2011 is de notitie Actualisatie beleidskader Schuldhulpverlening vastgesteld door de raad. Daarmee wordt de omslag gemaakt naar Schulddienstverlening. Deze werkwijze zorgt voor een verdere ontwikkeling van de dienstverlening en beoogt een beperking van het aantal cliënten. In deze notitie zijn ook de bezuinigingsmaatregelen verwerkt.

In de Tweede Kamer ligt momenteel het wetsvoorstel Wet Gemeentelijke schuldhulpverlening ter behandeling voor. Als de wet wordt aangenomen wordt schuldhulpverlening een wettelijke taak van de gemeente en moeten we (verder) invulling geven aan onze regierol op dit terrein. Onze nieuwe notitie is gebaseerd op de belangrijkste uitgangspunten van deze wet. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om wachtlijstbeperking en om samenwerking met andere instellingen en organisaties om te komen tot een adequaat functionerend netwerk ten behoeve van de burger van Emmen met financiële problemen.

1.7 Ontwikkelingen sociale werkvoorziening

De EMCO-groep is een breed leer-/ werkbedrijf geworden dat zich vooral richt op verschillende doelgroepen van het gemeentelijk participatiebeleid. Met toepassing van het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid gaan inmiddels meer opdrachten naar de EMCO-groep. Het Trainings- en DiagnoseCentrum (TDC, het poortprogramma) dat gehuisvest is binnen de EMCO-groep, vervult inmiddels een belangrijke rol binnen de gehele keten. De bedrijfsvoering van de EMCO-groep heeft veel aandacht gekregen de afgelopen jaren. De resultaten zijn er dan ook naar. Na jaren van oplopende tekorten zijn in 2011 tot dusverre de cijfers beduidend beter ten opzichte van het resultaat in 2010. De door het Rijk opgelegde bezuinigingen hebben vanaf 2012 echter ingrijpende gevolgen voor de EMCO-groep.

Onderdeel van de nieuwe Wet werken naar vermogen is de herstructurering van de sociale werkvoorziening, waarbij er tevens fors moet worden bezuinigd. Deze bezuiniging heeft vergaande consequenties voor de EMCO-groep en in het verlengde hiervan (omdat de gemeenten financieel verantwoordelijk zijn) ook voor de gemeente Emmen. De aangekondigde bezuinigingen van het rijk op de sociale werkvoorziening zullen voor Emmen een oplopend tekort betekenen van € 6,6 miljoen in 2015.

Het kleine overschot op de huidige EMCO-begroting 2011 wordt hierdoor in de nabije toekomst omgezet in een fors tekort. Om een oplossing te bieden aan deze problematiek, wordt een herstructureringsplan opgesteld, waarmee vanaf 2012 uitvoering wordt gegeven aan de noodzakelijke transitie richting een toekomstbestendige EMCO-groep. Onderdeel van deze transitieopdracht is het in de komende jaren door natuurlijk verloop laten afvloeien van 1/3 deel van het aantal huidige Wsw-werknemers.

Programma 6 Participatie

De ontwikkelingen in de sociale zekerheid geven aanleiding om geen initiatieven te ontwikkelen om over te gaan tot daadwerkelijke liquidatie van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) als aansturingsmodel van de EMCO-groep. De regeling zelf zal wel in overeenstemming moeten worden gebracht met de modernisering Wsw.

In onderstaande tabel is de gemeentelijke bijdrage aan de EMCO-groep in meerjarig perspectief weergegeven.

<i>beragen * € 1.000</i>	2012	2013	2014	2015
Gemeentelijke bijdrage EMCO cf. begroting	1.136	2.178	4.676	6.608
Bezuinigingsvoorstel	-77		-2.355	-3.322
Per saldo	1.059	2.178	2.321	3.286

1.8 Bezuinigen op de gemeentelijke uitgaven

De forse bezuinigen binnen het participatiebudget dwingen ons ertoe het huidige re-integratiebeleid te heroverwegen. Bij de keuze van de bezuinigingsvoorstellen binnen het sociale domein denken we vanuit de volgende overwegingen:

- Efficiënter en doelmatiger samenwerken in de keten van werk en inkomen, bijvoorbeeld bij het re-integratiebeleid; goed presteren is één van de criteria;
- Heroverwegen van de uitbesteding van (uitvoerings)instrumenten;
- Beleidsmatige herinzet van middelen;
- Doelgroepenbeleid;
- Strakker hanteren van de regels.

2. Wat willen wij bereiken

PARTICIPATIE

- Het verlagen van de werkloosheid
- Het verhogen van de arbeidsparticipatie
- Het verhogen van de maatschappelijke participatie ("iedereen doet mee")
- Jongeren tot 27 jaar volgen onderwijs of hebben een baan of combineren beide. Jongeren hebben tenminste een startkwalificatie en thuiszitten is niet aan de orde
- Actieve inzet op het creëren van stageplaatsen, leerwerktrajecten en leerbedrijven
- Betere afstemming vraag en aanbod op de arbeidsmarkt

Op basis van genoemde hoofddoelstellingen zijn de volgende subdoelen geformuleerd:

- Beperking van instroom in de uitkering
- Bevordering van uitstroom uit de uitkering
- Bevordering maatschappelijke participatie
- Bieden tijdelijke inkomensondersteuning
- Voorkomen dat burgers in problematische schuldensituaties geraken en de problematische schuldensituaties van diegenen die daar ondersteuning bij willen hebben op te lossen

3. Wat doen we ervoor

PARTICIPATIE

Acties

- Rechtmatig, doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de wettelijke taken in het samenwerkingsverband sociale zaken

Toelichting

Betreft WWB, WIJ, IOAZ, IOAW, BBZ, NUG, WSW, WI, RMC / Leerplicht, Leren en Werken

Programma 6 Participatie

<ul style="list-style-type: none"> Invoering wetswijziging WWB/WIJ 	<ul style="list-style-type: none"> Aanpassen re-integratieverordening aan nieuwe eisen WWB Implementatie afschaffing WIJ Invoering van het nieuwe re-integratiebeleid (onderdeel van het Meerjarenbeleidskader)
<ul style="list-style-type: none"> Herijking minimabeleid 	Invoering aangepast minimabeleid, waarbij het minimabeleid ondersteunend wordt aan het participatiebeleid
<ul style="list-style-type: none"> Invoering Wet werken naar vermogen 	<p>Projectorganisatie om gereed te zijn voor de invoering van de nieuwe Wet werken naar vermogen per 1 januari 2013, met de volgende thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gevolgen nieuwe doelgroepen (WSW, Wajong) Keuze re-integratie-instrumentarium Werkgeversbenadering Debiteureninvordering Handhaving Samenwerking UWV Verbinden onderwijs en arbeidsmarkt
<ul style="list-style-type: none"> Transitieplan EMCO 	Regievoering op uitvoering transitieplan EMCO in het licht van de nieuwe Wet werken naar vermogen
<ul style="list-style-type: none"> Intensivering handhavingsbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> Intensiever benutten van de instrumenten voor handhaving Aanpassing maatregelenverordening
<ul style="list-style-type: none"> Plan van aanpak werkgeversbenadering 	Uitvoering geven aan plan van aanpak, met als doel verbindingen met werkgevers in de regio tot stand te brengen en nieuwe werkplekken voor ons klantenbestand te verwerven
<ul style="list-style-type: none"> Plan van aanpak gemeente, onderwijs en bedrijfsleven 	Afstemming opleidingsaanbod onderwijsinstellingen op de vraag van het bedrijfsleven. Versterking economische structuur met als doel het creëren van meer arbeidsplaatsen
<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking UWV 	Aanpassen huidige samenwerking UWV aan nieuwe werkwijze
<ul style="list-style-type: none"> Combineren van re-integratietrajecten met schuldhulp 	Wegnemen van (financiële) belemmeringen om te re-integreren
<ul style="list-style-type: none"> Doorontwikkelen nieuwe werkwijze schulddienstverlening 	<ul style="list-style-type: none"> Van aanbodgericht naar vraaggericht en van procesgericht naar resultaatgericht Ontwikkelen van producten nazorg, beschermd bewind, ex-ondernemers Doorontwikkelen en intensiveren van de producten preventie, homecoach, jongeren, budgetbegeleiding en budgetadviescentrum Ontwikkelen integraal kwaliteitssysteem en opleidingsplan op basis van ontwikkelingen op het gebied van certificering en de wettelijke zorgplicht
<ul style="list-style-type: none"> Doorontwikkelen van de gemeentelijke kredietbank 	Heeft een functie voor het verstrekken van persoonlijke leningen en microkredieten. Ontwikkelen van normen sociaal bankieren

4. Meting

PARTICIPATIE	Resultaat		Verwachting		
	2010	2012	2013	2014	2015
Referentiecijfers					
• werkloosheid Nederland (NWW %) ²	6,3%	5,4%	-	-	-
• werkloosheid Drenthe (NWW %)	7,6%	6,3%	-	-	-
• werkloosheid Emmen (%) ³	10,5%	9,2%	-	-	-
• participatiegraad landelijk ⁴ (%)	67,1%	70,9%	71,9% ⁵	-	-
• participatiegraad Emmen ⁶	64,5%	65,5%	68,8%	70,0%	70,0%
• WSW arbeidsplaatsen Emmen ⁷	1.259	1.270	-	-	-
• WSW wachtlijst Emmen (in personen)	302	325	-	-	-

PARTICIPATIE	Resultaat		Streefwaarde		
	2010	2012	2013	2014	2015
Prestatie indicator					
• totaal aantal uitkeringen ⁸ (SoZa)	3.160	3.032	2.861	2.647	2.642
• WWB / WIJ	2.981	2.856	2.694	2.490	2.490
• preventiequote SoZa ⁹ *	22,2%	19,0%	19,0%	19,0%	19,0%
• aantal instroom [*]	1.675	1.109	1.033 ¹⁰	888	884
• uitstroomquote ¹¹ *	44,6%	39,0%	38,5%	38,1%	38,0%
• aantal uitstroom [*]	1.171	1.284	1.195	1.091	885
• aantal aanmeldgesprekken schuldhulptraject	1.238	1.222	1.222	1.222	1.222
• wachttijd tussen aanmelding en intake schulddienstverlening	8 wk	< 2 wk	< 2 wk	< 2 wk	< 2 wk

* aantallen WWB en WIJ

5. Risico's

De gevolgen van de economische crisis zijn nog steeds merkbaar. Het aantrekken van de economie laat op zich wachten. Voortschrijdend inzicht laat zien dat de economische crisis aanhoudt, wat haar effect heeft op het mogelijke risico van toename van het aantal uitkeringsaanvragen. Ook bestaat het risico dat de afhandelingstermijnen langer worden. De doelstellingen van dit programma kunnen daardoor onder druk komen te staan. Bovenstaande geldt in dezelfde mate voor de schulddienstverlening.

Het participatiebudget neemt al vanaf 2012 sterk af. De gemeente heeft op het terrein van de huidige re-integratie-instrumenten steeds minder te besteden en zal rigoureuze keuzes moeten maken. Handhaving van het huidige re-integratiebeleid is geen optie meer en zal leiden tot grote financiële tekorten.

De verschillende regelingen aan de onderkant van de arbeidsmarkt (WWB, WSW en Wajong) worden omgevormd naar één regeling Wet werken naar vermogen. De gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid deze nieuwe wet uit te voeren. De ingangsdatum is januari 2013. De financiële risico's voor de gemeente nemen met de invoering van deze nieuwe wet substantieel toe en leidt tot zeer forse bezuinigingen op het re-integratiebudget WWB en op de SW-sector.

² Bron: UWV WERKbedrijf. Hierbij wordt uitgegaan van het NWW percentage = aandeel niet werkende werkzoekenden ten opzichte van de totale beroepsbevolking. Wegens de onzekere economische situatie is het moeilijk een prognose te geven van de werkloosheid in 2013 e.v.

³ Bron: UWV WERKbedrijf. NWW percentage 2010 = stand ultimo december 2010. NWW percentage 2012 betreft een prognose.

⁴ Bron CBS; netto arbeidsparticipatie. Het kabinet streeft naar een verhoging van de arbeidsparticipatie naar 80% in 2016.

⁵ Bron: Participatiegraad UWV WERKbedrijf Arbeidsmarktprognose 2011 – 2012 (juni 2011).

⁶ Het streven van de gemeente Emmen is een participatiegraaf van 70% te bereiken.

⁷ Vanaf 2013 is het door de invoering van de Wet werken naar vermogen onmogelijk een inschatting te maken van het aantal WSW arbeidsplaatsen en de WSW wachtlijst.

⁸ Het totaal aantal uitkeringen = WWB/WIJ, IOAW, IOAZ en BBZ.

⁹ Het aantal "no show" (niet komen opdagen) en het aantal poortwachter (geen recht op uitkering) gedeeld door het aantal aanmeldingen in programma poort c.q. nieuw opgericht TDC

¹⁰ Hierbij is nog geen rekening gehouden met nieuwe instroom als gevolg van invoering Wet werken naar vermogen.

¹¹ De weergave van de totaal uitgestroomde klanten ten opzichte van het aantal klanten per 31 december van het voorgaande jaar.

Programma 6 Participatie

Met de invoering van de Wet werken naar vermogen wordt verwacht dat werkgevers bereid zijn mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkplek te bieden. De vraag is of het absorptievermogen van de arbeidsmarkt toereikend is om de groep uitkeringsgerechtigden een reguliere baan aan te kunnen bieden. Het risico is dat een groot deel van deze groep voor een langdurige periode in de bijstand blijft. Daarnaast zal het voor de groep oudere en laagopgeleide werkzoekenden nog steeds moeilijk blijven om aan het werk te komen. Banen voor laagopgeleiden worden vaak ingevuld door werknemers met een hoger opleidingsniveau. Ook nemen werkgevers relatief weinig oudere werkzoekenden aan.

6. In welke documenten is relevant beleid vastgelegd

- Strategienota Emmen 2020
- Kadernota 2011
- Bestuursakkoord 2010 – 2014 “Samen investeren in toekomst”
- Collegebrief 2010-2014 “Vastberaden de toekomst tegemoet”
- Handhavingbeleidsplan jaar 2008
- Debiteurenbeleidsplan jaar 2008
- Meerjarenbeleidsnota Schuldhulp 2009-2013
- Actualisatie beleidskader schuldhulpverlening april 2011
- Meerjarenbeleidskader Arbeidsmarkt- en Participatiebeleid 2011-2014 (in bewerking)

7. Vastgelegde investeringen c.a. en volumes

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
Programma 6 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
totaal programma 6 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0

8. Wat mag het kosten

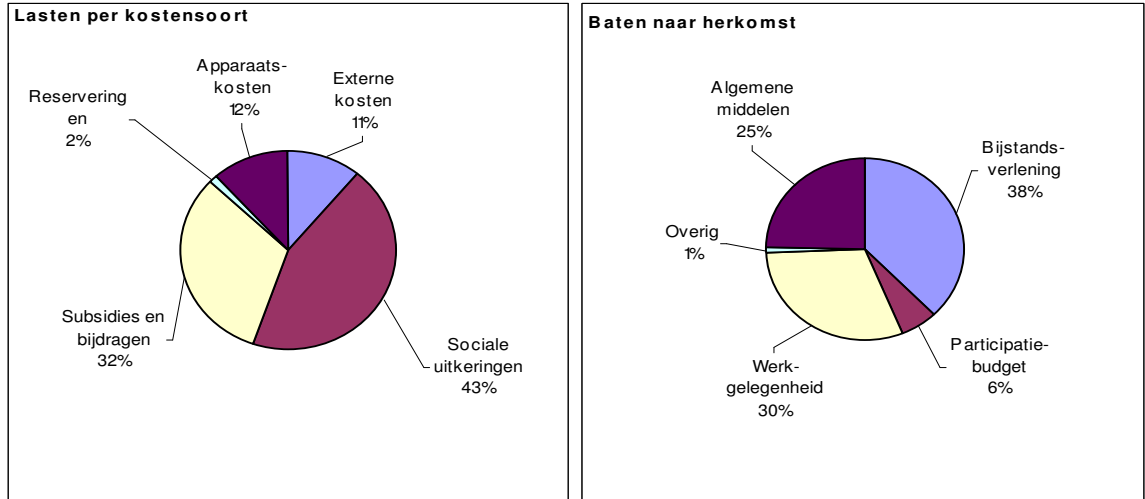
8.1 Lasten en baten programma 6 Participatie

(bedragen in duizenden euro's)

	2012	2013	2014	2015
Lasten				
202 Belastingaanslagen	905	904	902	903
205 Werk	15.797	15.701	15.532	15.535
206 Inkomen	50.579	48.073	45.448	43.480
208 Maatschappelijke Zaken	3.601	3.413	3.225	3.231
314 Werkgelegenheid	33.678	34.720	37.218	39.150
Totaal lasten	104.560	102.811	102.325	102.299
Baten				
205 Werk	6.861	6.963	6.529	6.527
206 Inkomen	38.574	37.652	37.458	37.363
208 Maatschappelijke Zaken	847	847	847	847
314 Werkgelegenheid	32.362	32.362	32.362	32.362
Totaal baten	78.644	77.824	77.196	77.099
Saldo programma bruto	25.916	24.987	25.129	25.200
Reserves				
Onttrekking	340-	240-	180-	180-
Storting	1.613	1.860	2.892	2.892
Mutatie reserves	1.273	1.620	2.712	2.712
Saldo programma netto	27.189	26.607	27.841	27.912

Programma 6 Participatie

In onderstaande grafieken zijn de lasten weergegeven naar onderwerp en de baten weergegeven naar herkomst

8.2 Bezuinigingsvoorstellen

Parallel aan het opstellen van de begroting heeft het bezuinigingstraject plaatsgevonden. De resultaten van de bezuinigingsoperatie zijn weergegeven in onderstaande tabel (in duizenden euro's). Een uitgebreide toelichting op de afzonderlijke bezuinigingsvoorstellen is opgenomen in het document 'Bezuinigingsvoorstellen (meerjaren)begroting 2012-2015'. Dit document is integraal onderdeel van deze meerjarenbegroting.

Bezuinigingsvoorstellen programma 6				
nr omschrijving (bedragen * 1.000)	2012	2013	2014	2015
1 WWB Werkdeel	5.381	5.279	5.711	5.713
2 WIW-ID banen uit algemene middelen	1.200-	1.200-	1.200-	1.200-
3 WSW	77		2.355	3.322
Totaal programma 6	4.258	4.079	6.866	7.835